

**De Slimwatermanagementregio Amsterdam-Rijnkanaal/Noordzeekanaal (ARK/NZK) vierde op 18 oktober haar lustrum. Voor de vijfde keer kwamen vertegenwoordigers van de waterbeheerders bijeen om te sparren, te leren en te inspireren. Grote thema's: samen optrekken en de droogte.**

De IJ-kantine op de NDSM-werf in Amsterdam-Noord vulde zich op donderdagochtend 18 oktober, even tegen tien, met zo'n tachtig afgevaardigden van waterbeheerders van binnen (en soms buiten) de regio. De zon maakte het uitzicht over het IJ extra aangenaam, voor watermensen natuurlijk al helemaal.

### Het d-woord

Dagvoorzitter Cristel de Zwaan opende de dag met een luchtige enquête, met vragen als: hoe heb je de droogte ervaren? De luchtigheid zat 'm voornamelijk in de beantwoording. 22 respondenten hadden 'voornamelijk genoten van het weer'. Daar stonden 27 personen tegenover die 'er elke dag flink mee bezig waren'. Bij één aanwezige regende het pijpenstelen op de vakantiebestemming en drie personen staken hem wel héél positief in: 'eindelijk iets te doen deze zomer'.

Zo. De toon was gezet en het d-woord was genoemd. Logisch dat de droogte zo veel ter sprake kwam op deze regiodag. Niet alleen hebben waterbeheerders er tot op de dag van vandaag mee te maken (*"Vanochtend werd er weer een laagterecord verbroken"*, zei Hans de Vries, voorzitter van het Landelijke Coördinatieteam Waterverdeling, later), bovendien fungeert de afgelopen zomer als prima casus voor het vraagstuk: hoe werken we effectief samen?

### "We stonden gesteld"

Droogte en samenwerking waren de thema's die door elke spreker die het podium betrad werden aangehaald. *"We mogen concluderen dat we gesteld stonden"*, zei Bob Demoet (Rijkswaterstaat West Nederland-Noord). Het samen optrekken noemde hij het belangrijkste aspect van Slim Watermanagement.

De Vries onderstreepte de noodzaak van regionaal overleg en het delen van data en informatie. *"Waterbeheerders kennen hun eigen watersysteem. Door WhatsApp-groepen weten waterbeheerders elkaar gemakkelijk te vinden. Regionale droogte overleggen (RDO's), waar waterschappen, provincies en RWS-regio's om de tafel zitten, zijn van groot belang: stem met elkaar af, weet wat er speelt in de regio."* Demoet waarschuwde zijn collega's ook: *"Er gaat veel meer op ons afkomen. Zeespiegelstijging, gemaalbeheer, de ontwikkelingen rond het Noordzeekanaal. We moeten ons nu al voorbereiden op wat er in de toekomst allemaal op ons afkomt."*

Gerhard van den Top, dijkgraaf Amstel, Gooi en Vecht, sloot zich daar bij aan. *"Het is belangrijk dat je weet wie wat doet, maar daarnaast moet helder zijn hoe we er samen in staan. Wat betekent de opwarming van de aarde voor het watersysteem en hoe gaan we daar samen mee om? En: de pompeninzet neemt toe, als gevolg van de zeespiegelstijging. Hoe pakken we dit samen aan?"*

### Actieve deel

Waterbeheerders kunnen in de voorbereiding op de toekomst steeds meer gebruikmaken van big data, machine learning en artificial intelligence, waar Bas de Jong (projectleider Slim Watermanagement) over sprak. *"Er draaien pilots, onder meer hier in de regio Amsterdam-Rijnkanaal/Noordzeekanaal, maar het kost ook tijd. De toepassing is nog niet uitgekristalliseerd. We moeten er aandacht aan blijven besteden, onder meer door op bijeenkomsten ervaringen te delen."*

Waar kun je beter manieren bespreken om het water te beheren en beheersen dan op een evenement als dit? Na de lunch begon dus het interactieve deel van de regiodag. Twee workshops (eentje over het infoscherm en redeneerlijnen, de andere over toekomstbestendigheid) en een net opgeleverde Serious game over de droogte.

### **Toekomstbestendigheid en redeneerlijnen**

In de workshop Toekomstbestendigheid troffen Francien van Luijn (RWS WV) en Dolf Kern (Hoogheemraadschap van Rijnland) enthousiaste deelnemers die heel bevolgen te werk gingen. Kern: *“Over de urgentie van een toekomstbestendigheid bestaat geen discussie. De uitdaging in deze workshop zat hem om mensen die normaal op basis van een korte termijn werken en redeneren, zich te laten inleven in beleid dat over decennia gaat. Waar moet je nu al rekening mee houden, als je weet dat je door het veranderende klimaat over een halve eeuw vastloopt? Je komt natuurlijk nog niet tot conclusies, maar het is interessant en leerzaam om daar samen over te sparren.”*

Bij de workshop redeneerlijnen en infoschermen, onder leiding van Hilga Sikma (Waternet) kregen deelnemers een introductie in onder meer StoryMap, een applicatie waarmee je via een dynamische kaart een verhaal of ontwikkeling kunt presenteren. Daarnaast werden de maatregelen die men deze zomer trof bij de aanpak van de droogte, vergeleken met opgestelde redeneerlijnen.

### **Met elkaar om de tafel**

Aan drie tafels werd een bèta-versie van de nieuwe Serious game droogte West-Nederland gespeeld. Deze game verbindt een aantal Slim Watermanagement regio's met elkaar. Verschillende partijen overlegden over welke stappen er moesten worden genomen in een periode van extreme droogte. Waterbeheerders moesten schade in het gebied zo klein mogelijk houden, maatregelen treffen en hiervoor met elkaar samenwerken. Soms kwam er een nieuw weerbericht binnen, wat natuurlijk van invloed was op de te varen koers.



Ton Garritsen, werkend voor Rijkswaterstaat Midden-Nederland, vertegenwoordigde in deze Serious Game Rijnland. Hij vond het spel een succes. *“Je wordt gedwongen je te verplaatsen in elkaars positie en je te verdiepen in elkaars watersysteem. Waar ik normaal zelf bij RWS Midden-Nederland zit, stond ik nu aan de andere kant: ik moest namens Rijnland met ze samenwerken. Zo kreeg ik goed een beeld van de vraagstukken van de mensen met wie ik in mijn dagelijks werk samenwerk.”* Garritsen zag ook dingen in de Serious game, een terugkerende leeractiviteit op regiodagen, die nog anders zouden kunnen. *“Iemand bij mij aan tafel zat, opperde om het geldaspect er meer in te betrekken – desnoods met Monopolygeld. Aan het bepalen van schade en treffen van maatregelen kleeft natuurlijk een financieel aspect. Door Monopoly-geld aan het spel toe te voegen, breid je het op een leuke en nuttige manier uit.”*

## Champagne

De Serious game en de twee workshops vatten de regiodag en de speerpunten van Slim Watermanagement goed samen. Slim Watermanagement is: samenwerken, elkaar (blijven) informeren, data en informatie delen en het watersysteem optimaal te laten functioneren.

De regiodag eindigde met de wisseltrofee voor René van der Zwan (Hoogheemraadschap van Rijnland) voor zijn inzet omtrent Slim Watermanagement en een borrel. Daar werd natuurlijk – het was voor ARK/NZK immers de vijfde regiodag – de champagne ontkurkt.

Dit verslag en de presentaties zijn te vinden op de website van Slim Watermanagement ([www.slimwatermanagement.nl](http://www.slimwatermanagement.nl)). Via de website kan je je ook abonneren op de digitale nieuwsbrief.